

Mezinárodní kongres pícninářů v Irsku

Ing. Radek Macháček

OSEVA PRO s.r.o., Výzkumná stanice travinářská Rožnov-Zubří

V letošním roce přivítala pícnináře a travináře z celého světa věčně zelená země – Irsko. Více než 1100 vědců, univerzitních pedagogů, výzkumníků, šlechtitelů a jiných zájemců o trávy se ve dnech 26.6.-1.7.2005 setkala na půdě University college v Dublinu u příležitosti XX. mezinárodního „lukařského“ kongresu s tématem **GRASSLAND – A GLOBAL RESOURCE**.

Jednání kongresu bylo rozděleno do tří tématických okruhů:

Efektivní produkce z travních porostů

Travní porosty a prostředí

Využití travních porostů

Na hlavní kongres v Dublinu navazovaly satelitní workshopy v Aberystwyth, Belfastu, Corku, Glasgowu a Oxfordu.

Tradiční součástí lukařských kongresů bývají výjezdy na výzkumné a šlechtitelské pracoviště. Početná česká výprava se zúčastnila exkurze v Oakpark Research Centre v Carlow, jež je součástí TEAGASC - národního centra pro zemědělský výzkum. Jeho hlavním programovým cílem je podpora irského zemědělství a udržení jeho podílu na irském hrubém národním produktu. Centrum v Carlow se rovněž zabývá šlechtěním nových odrůd brambor, jílku vytrvalého a jetele plazivého. Nedílnou součástí činnosti centra je poskytování poradenství nejen pro farmáře, ale také pro celý agrární sektor.

Zemědělství je velmi důležitým sektorem irské ekonomiky. Vytváří přibližně 7% HDP a zaměstnává 10,3 % zaměstnanců. Potravinářské a zemědělské produkty pokrývají okolo 9 % irského exportu. Z celkové výměry přibližně 7 mil. hektarů půdního fondu je v zemědělství a lesnictví využíváno cca 5 miliónů hektarů. Nejdůležitějším odvětvím zemědělské produkce v Irsku je chov dobytka a produkce mléka a masa (více než 85 % hrubého zemědělského produktu). Hlavními tržními plodinami jsou ječmen, pšenice, cukrová řepa, brambory a houby. Významným odvětvím irské ekonomiky je rovněž rybolov, jehož roční produkce představuje 35 tisíc tun a jako takový poskytuje zaměstnání více než 16 tis. obyvatel.

Irské zemědělství je založeno na obhospodařování luk a pastvin, které tvoří přes 80 % výměry zemědělské půdy. Travní hmota je tak hlavním zdrojem výživy přežvýkavců, narušitel od produkčních systémů jiných evropských zemí, které jsou závislé na produkci krmiv na orné půdě. Tento „přirozený“ systém produkce mléka a masa přináší irskému zemědělství konkurenční výhodu při exportu těchto produktů, neboť spotřebitelé se v posledních letech stále více zajímají o původ a způsob produkce potravin. Zaměření irského zemědělství na využití trvalých travních porostů pastviny zapříčinilo v posledních 30 letech masivní výzkum zaměřený na zvýšení kvantity a kvality produkce z luk a pastvin. Hlavní pozornost byla kladena na čtyři oblasti : úrodnost půdy, kvalita trav, management a prostředí.

Zvyšování produktivity travních porostů hnojením může přinést negativní důsledky pro znečištění spodních vod. Teagasc proto vyvinul metody průzkumu půdy a programy hnojení, které zabezpečí vysoký výnos kvalitní píce s co nejmenším dopadem na kvalitu vod. Původní trávy měly velmi nízký výnosový potenciál a krátkou vegetační dobu. Dnešní porosty jsou založeny na jílku vytrvalém a jeteli plazivém. Takové porosty produkují 12-14 tun sušiny z hektaru a vegetační doba se prodloužila od února do listopadu. Mimo kvalitní pastvy poskytují tyto porosty rovněž vysoce hodnotnou siláž nebo seno pro zimní krmení. Výzkum se zaměřil i na management využití píce, tak aby měla zvířata po celé pastevní období dostatek kvalitní píce, neboť denní přírůstky sušiny se mění od 5 kg/ha v únoru do 80 kg/ha v květnu. Proto byly vypracovány pastevní strategie skládající se s rotace pastvy, měření výšky trav, racionálního využití dusíkatých hnojiv a výpočtu tempa růstu trav po celý rok.

Finální částí produktivního zemědělství je prostředí. Pastviny jsou obecně šetrnější k životnímu prostředí. V současné době spotřebitelé požadují vyšší kvalitu potravin vyprodukovaných v systémech šetrných vůči životnímu prostředí. Proto zdejší výzkumné centrum vydalo praktické manuály pro hnojení organickými i průmyslovými hnojivy, které pomáhají předcházet úniku živin z polí a následnému znečištění vodních zdrojů. Současné výzkumné aktivity se zaměřují také na zjišťování emisí skleníkových plynů z travních porostů a jejich eliminaci.

Několik informací o místě konání kongresu – Dublinu, hlavnímu městu Irské republiky. Dublin (*irsky Baile Átha Cliath*) má bezmála 500 tis. obyvatel a rozkládá se na ploše 115 km² na východním pobřeží Irska v ústí řeky Liffey do Irského moře. Průměrná nadmořská výška je 20 m. Řeka dělí město na Northside, chudší severní, a Southside, bohatší jižní část. Podnebí je přímořské s poměrně teplou zimou a chladným létem. Roční průměrná teplota činí 10°C (leden 5°C, červenec 15°C). Ročním úhrnem srážek (750 mm) patří Dublin k nejsušším oblastem Irska, ale dešťové přeháňky se vyskytují často (ročně prší v průměru 271 dnů, což jsme sami několikrát pocítili na vlastní kůži). Mezi největší pamětihodnosti a kulturní památky se řadí Katedrála *Christ Church* – nejstarší dublinská budova, povodně z 11. století, Dublinský hrad (*Castle*) vybudovaný v letech 1204–1230, Národní muzeum, *Bank of Ireland* (bývalé sídlo irského parlamentu), Katedrála sv. Patrika – největší kostel v Irsku, protestantská katedrála z roku 1171, na niž dlouhou dobu působil jako děkan autor *Gulliverových cest* Jonathan Swift. Nelze však opomenout ani Muzeum spisovatelů (*Writers museum*), ve kterém jsou uloženy nejen knihy, ale i osobní upomínkové předměty autorů, kteří proslavili Irsko po celém světě (např. Oskar Wilde, William Butler Yeats, George Bernard Shaw, Samuel Beckett, James Joyce nebo již zmiňovaný Jonathan Swift). K dominantám města však patří i stavby z doby nedávné - *Smithfield Chimney*, 67 metrů vysoký komín, dnes sloužící jako prosklená rozhledna nebo *The Spire of Dublin* (Dublinský stožár), 120 metrů vysoký stožár z nerezové oceli vztyčený na O'Connell Street. A jsme-li v Dublinu, nemůžeme nechat bez povšimnutí St. Jameson's Distillery z roku 1870.

